

vábbi tanulmányainak a folytatását, más részről versenyt, nemes versenyt keltene e téren. Ifjaink kitartóbb szorgalommal tanulnának, odaadóbban végeznék kötelességüket, mert volna egy ezél, melynek elérése szerencsésebbé tenné őket.

Küzdenének, harcolnának s igyekeztek esucespontja lenne, ha teljesen kiérdemelnék ezt a stipendiumot.

Ha segíeyezni akar a városi tanács, tegye ezt úgy, mint fentebb említve van, s áldani fogják sokan, nagyon sokan tettükért.

Fontolják meg irányadó férfaink s igyekezzenek összes erejükkel, összes tehetségükkel oda hatni, hogy a mensa akademika terve, mint komoly megfontolásra és követésre méltó intézmény, diadalra jusson! Adja Isten!

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület tanárainak rendkívüli közgyűlése.

Kolozsvárt, a ref. kollégium imatermében, rendkívüli közgyűlést tartottak június 9-én az erdélyi ref. kollégiumok tanárai. Nagyfotosságú volt a tárgy, amely fölött ezen gyűlés hívátva volt dönteni: éppen azért nagy és általános volt mindnyájuk érdeklődése is. Nem is csoda; hisz a tanárok özvegy-árvai gyámintézetének jövő sorsáról volt szó. Arról, hogy mostani tagjai, kiknek már az állami nyugdíj- és gyámintézettel is vannak kötelezettségeik, eddigi terheiktől szabaduljanak; de másrészt arról is, hogy a segélyt igénylő özvegyek és árvák alapszabályszerű illetekei minden körülmények között biztosítva legyenek.

barátnőjének intéseit és a végén a szemébe kaczag . . .

— Édes Zoé, mondja trefásan, nem lehet mindenki olyan böcs, mint te, de az Istenért, ne predikálj . . . eleget hallok ilyeket Miklóstól . . . Miért ne mulassak? Nem vagyok-e fiatal és szép? Aztán mondd csak, nem bölesebb dolog-e mulatni, mint átszomorkodni az életet?

Az őrnagy azon őszi est óta, mikor haza kísérte Zoét, nem panaszkodott többé barátnőjének, de nem is volt szükségük szavakra, mert egy tekintettel, egy mozdulattal megértették egymást. Valami titkos delej vonzotta e két rokon lelket egymáshoz. Egy napon azonban, midőn Varlanné meglátogatta Lizát és csak az őrnagyot találta odahaza, Retoridi komolyabb volt, mint rendszeren. Nagyon haragudott feleségére, aki valami meg gondolatlanúságot követett el és felindulásában keserű szavakban tört ki. Az alkalom egyedül lehetni Zoéval sokkal csábítóbb volt, semhogy fel ne használja és ne könnyítsen szíven. Zoé meghatottan hallgatta. Oh! mint szánta szegény szerencsétlen barátját és e perczen gyűlölte Lizát és elítélte őt! A könnyelmű nő! — gondolá — ilyen férj, két anyagi gyermek mellett, mindig csak a bolondot járja! Nem érdemi meg boldogságát! Istenem, ha neki adott volna a sors ilyen férjet, hogyan tudná őt szeretni! Könyek gyűltek a szemébe, eszébe jutott saját boldogtalan házassága és résztvevően a férfi vállára tette kezét és meghatottan mondá:

Harminczhárom esztendővel ezelőtt alakult az erdélyi ref. tanárok gyámintézete. Az alapítók a kényszerítő szükség hatása alatt, sőt talán némi optimizmustól is vezéreltetve, a szép eszmet nagy lelkesedéssel s önmegadóztatással valósították meg, de a szegénységhez szokott kalvinista tanár ismeretes igénytelenségével, a nélkül, hogy az iskola-fenntartók hozzájárulását már előre biztosították volna, pusztán a tagok járulékaira s a tanulók huszkrajzáros illetekeire fektették az intézményt. Nyilvánvaló optimizmus. Schol az országban nincs ily természetű, tehát segélyezésre szánt intézmény a tagok fizetésének egy-két százalékára alapítva. Mindenütt hozzájárultak a felekezeti felső hatóságok; hozzájárult a ref. társadalom, s a tanulók sokkal magasabb illeteket fizettek.

Csakhamar kitűnt az optimizmus a számításban. Bár a tanulók évi illetekét az intézetek hatvan krajczárra emelték; bár az alapítóke a gondos gyümölcsötetés folytán 49789 forintra emelkedett; mégis az özvegyek és árvák számanak emelkedése által a teher annyira felszaporodott, hogy már a tagok rendes fizetése után megállapított három százaléknak ötre való emeléséről kezdték gondolkodni. Végre 1894-ben sok és hosszszas előkészület után, melyek a dolog elvi jelentőségének vitatásán kívül főleg alapos számításban teltek el, a 27. törvénycikkely megalkotása után maga az állam vette át a felekezeti tanárok nyugdíjazásának, özvegyeik s árvaik gondozásának kötelezettségét. Ez a törvény, mely magán viseli alkotójának, Csáky Albin grófnak nemes gondolkodását, új helyzetet teremtett. Azzal, hogy ref. kollégiumaink ez intézmény keretébe fölvetették: az intézetek közpénztára, az egyes tanárok s a tanulók a törvényben megállapított rendes évi illeteket tartoznak az intézet elzéljaira fizetni; s ezzel egyidejű-

leg megszűnt a törvény értelmében más, e ezélra szolgáló parciális gyámintézetek létjoga. De megszűntek volna az ily gyámintézetek akkor is, ha a törvény ezt világosan nem kívánja; mert jövedelmüket ugyanazon forrásból merítették, amelyeket most az állampénztár foglalt el; kétszeres terheket pedig, egyazon czimen, sem intézetek, sem tanárok, sem tanulók nem viselhetnek.

Ilyen előzmények juttatták dűlőre az erdélyi ref. tanárok gyámintézetének kérdését. Már harmadizben gyűltek össze, hogy kielégítő megoldásról tanácskozzanak. De szinte megoldhatatlan nehézségek állottak útjában. A többség azt akarta, hogy a gyámintézet tőkéjét az egyes intézetek közt a befizetések és terhek összesített arányában osszák fel, s mindegy intézet vállalja el a hozzá tartozó tanári özvegyek és árvák gondozását. Természetesen azzal a taldalékkal, ha a tőke-osztalék jövedelme az évi szükségletet nem fedezné, a hiányt pótolja az intézet elűjárósága a majdan felszabadulandó gyámintézeti tőke fejében, mely az intézetre száll.

A másik rész, melyet majdnem kizárólagosan az enyedik alkottak, a tiszta jogi álláspontra helyezkedett. E szerint a kötelezettség, melyet a gyámintézeti alapszabályok az özvegyek és árvák elláthatása végett megszabnak, az összes tanárok egyetemleges kötelezettsége, amelyet bármely módon teljesíteni kell, s amely mindaddig fennáll, míg jogos igényeket kell kielégíteni. S csak akkor lehet a felosztásról beszélni, ha ezek a kötelezettségek megszűnnek. Az intézetek elűjárósága pedig ezen terhek átvételére semmi módon sem kötelezhető. S ha valamelyik a kiosztandó tőke-részletet s a vele járó terheket nem fogadja el, annit ezt a nagyenyedi már ki is jelentette, az egész intézmény jövője a levegőben függ elintézetlenül. Növelte a nehézséget az is,

— Szegény, szegény barátom!

Retoridi összereszt az asszony kezének érintésétől. Zoé könyes szeme, résztvevő tekintete megzavartak.

— Zoé — kiáltja és megragadja Varlanné kezét. Zoé nem huzza azt vissza és az őrnagy most csókjaival borítja a forró kis kezét, aztán reá néz az asszonyra és annak bájos arcából annyi részvétet és szeretetet olvas ki, hogy ez által felbátorítva, kitör:

— Zoé! te szánsz, te szeretsz! — és a másik perczen már szenvedélyesen magához öleli a remegő asszonyt. Zoé ott pihen az őrnagy mellett, arca halálsápadt, szemét lehunyja és egy percze, mintha elvesztette volna eszméletét. Miklós csókjaival borítja a kedves arcot, a lehuny szemeket és fulladozva dadogja: szeretlek . . . imádlak . . . és mindig szorosabban öleli magához a félig alélt nőt, aki egészen átengedi magát csókjaiknak. Retoridi most a forró kis szájra tapasztja lüngölő ajakát. Zoé erre föleszmel: ijedten körül tekint. ráismer barátnőjének kis szalonjára, számot ad magának a helyzetről és egy hirtelen mozdulattal kiszakítja magát az őrnagy karjaiból.

Az udvarba e perczen rohog be az őrnagné fogata.

Liza, midőn a szobába benyit, sápadtan, arcából kikeleve találja barátnőjét.

— Gyorsan Liza — kiált reá ferje — Zoé rosszul van . . . hamar vizet!

És szól a villamos csengő . . . A cselédek össze-vissza futkosnak, az egyik ezetért, a másik vízért szalad . . . Liza ott tér-

del drága vizitruhájában barátnője előtt és kölni vizzel dörzsöli be halántékát. Zoé pedig azt gondolja magában: — Minő komédia! — Végre jobban lesz és menni készül. Liza hozzá akar ülni a kocsiba, hogy haza kísérje, de Zoé ellenkezik:

— Nem, nem, már semmi baja, egyedül is hazamehet.

És mikor a kocsí kiér a ház udvarából, megkönnyebbülten sóhajt fel. Liza jelenete türehtlen volt neki. Lehunyja szemét, nem akar gondolkodni . . . Ki akarja törülni emlékéből a történeteket. De lelki szemét előtt feltűnik Miklós alakja, látja szerelmes, kigyult arcát, erzi ölelését, csókját . . . felháborodva el akarja e képet üzni magától . . . de szívében soha nem érzett boldogság fakad . . .

A kocsí dűbörgő zaja zakatol füleiben, feje elbűdöl, arca ég . . . és mégis, mikor haza érkezik és leszáll kocsijáról, foga vaczog . . . laza van.

Mikor másnap délután az őrnagy meglátogatta Varlam Zoét, zárt ajtóra talált, a fiatal asszony még a délelőtt folyamán elutazott falusi birtokára. Álmatlanul töltött éj után határozta el magát ez utazásra.

Retoridi leverten távozott és haza érve azonnal irt neki.

„Bocsánat Zoé, bocsánat! — irta. — Miért büntet olyan kegyetlenül? Haragszik reám? Haragszik, mert nem tudtam tovább visszafojtani érzelmeimet? De hiszen már régen tudnia kell, hogy szeretem . . . hogy nem

hogy egyes kollégiumok tanárai ugy a maguk részéről, mint tanulók részéről köteles illetékek fizetését egyenesen megtagadták. A kérdésnek tehát megoldatlanul maradnia nem lehetett.

Az igazgató-tanács határozata vagta kette a gordiusi csomóként összebonyolult vitás kérdést, melynek eldöntésére bíróul felkéretett.

Átiratot intézett a tanári közgyűléshez, melyben kijelentette, hogy a töké-felosztás tervét helyesnek tartja és elfogadja; s egy-szersmind reményét fejezi ki, hogy az iskolák eluljáróságai ezen felosztást s a vele ideiglenesen járó teher-többletet és a befizetések és terhek összesített arányában nekik jutó töké-részletet szintén elfogadja. Együttal a nagyenyedi tanárkarnak ezen nagy többséggel hozott határozattal szemben való állásfoglalását és tiltakozását nem tartja figyelembe vehetőnek.

Ezen átirat alapján a közgyűlés kimondta az egyesületi vagyonnak a hét kollégium közt való megosztását. A megosztás tervéből az igazgató-tanács határozata szerint kivételt 6000 frtnyi töké, mely özv. Berde Sandornének és gyermekeinek, kik egyik kollégiumhoz sem oszthatók, alapszabályszerű ellátását biztosítja. A többi következőképp osztott fel:

Nagy-Enyed	kap	13467-57	ft.
Kolozsvár	"	8210-63	"
Maros-Vásárhely	"	7404-05	"
Sz.-Udvarhely	"	4250.-	"
S.-Szent-György	"	2243-40	"
Zilah	"	3486-36	"

Ezen kules szerint fog e fentemlített 6000 frt töké is, felszabadulása idején, az egyes intézetek közt megosztatni.

Az eluljáróságok beleegyezése esetén az ugy veglegesen el lesz intézve. De ezzel együtt megszűnik az egyetlen kapocs is,

mely az erdélyrészi ref. kollégiumok tanárait egy testületbe olvasztotta s abban minden viszojtagság közt meg is tartotta.

R.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Nagy érdeklődés között folyt le június 10-12. napjain az erdélyi ref. status-közgyűlése, mely néhány év óta nevezetes lett arról, hogy szenzációs kérdéseknek nagy szabásu, sőt nem egyszer szenvedélyes tárgyalásai folytak le napirendjükön.

Június 10-én is a nagy teremnek minden zugát betöltötte a hallgatóság. Szász Domokos püspök emelkedett hangulatu imája után br. Bánffy Dezső néhány szóval üdvözölte a gyűlés tagjait. Nyomban a megnyitást után, a napirend előtt, már két érdekes tárgy következett. Az elnök felolvassa Szász Gerő esperesnek, aki az egyhk. főjegyzője, ig.-tanácsos, sőt gyakran elnök-helyettes, levelét, melyben kéri, hogy kedvezőtlen egészségi és kedélyi állapota miatt a gyűlésen való jegyzősködestől felmentesek. Magában veve egyszerű dolog; de akik az igazgató-tanács személyi ügyeit közelebbről ismerik, ezt a lépést kiegyenlíthetetlen nézeteltérések konzekvenciájának fogadják. Annyi bizonyos, hogy Szász G. esperes szóban és írásban kíméletlen őszinteséggel nyilatkozott meg a kolozsvári theol. akadémia tanárainak néha izetlen, sokszor neveltséges pietizmusa felől.

A tagok számbavételéhez is, mely különben meglehetősen egyhangu és unalmas munka, járult egy kis élénkség. Ugyanis a felolvasott nevek között nem lévén a Szabó Sámuel tanár neve, ki az egyhk. ellenzék legregibb és legkitartóbb vezérférfia volt, nevezett tanár ur kérdést tesz az elnöknel az iránt, hogy, bár az őt megillető meghívót

megkapta, neve miért nincs a közgyűlés tagjainak sorában.

Ezen kérdés feletti heves vita keletkezett, melyet Török István tárgyilagos és ezen ügy minden előzményét feltüntető beszédje nyitott meg. E szerint Szabó S., ki közel 40 évig szolgált a közepiskolai tanügyet a kolozsvári kollégiumban, a jelen iskolai év kezd ten nyugdíjaztatása iránt kérényt adott be intézete eluljáróságához. Ez alapon szept. 1-től kezdve szabadságot kapott, kérénye pedig szabályszerű ellátás végett beadott az igazgató-tanácsnak. Alig hogy ez megtörtént, a szabadságra helyezett tanár ellen két egyhk. tag panaszt jelentett be nevezett tanár ellen tanári működésében észlelt mulasztások és az egyházi felsőséget támadó hírlapi cikkek miatt. A vád következtében az igazgató-tanács Szabó Sámuel felfüggesztette tanári állásától, ellene a fegyelmi eljárást megindította; nyugdíjkérénye pedig a felfüggesztés miatt elintézetlenül maradt. Ezen eljárás ellen az érdekelte tanár szabályszerű időközben beadta felelővételét. Török véleménye szerint nem volt felfüggeszhető, mert a panaszolt mulasztások, a mennyiben voltak, csak működése idejében lehettek, a melyek ellen ennyi idővel utánuk vádat koholni lehet, de törvényes eljárást nem; hírlapi támadások vizsgálata s esetleg büntetése pedig először a sajtóbíróshoz tartozik, s míg benne ítélet nincs, addig fegyelmi vétséget konstataálni és a felfüggesztést kimondani nem lehet. Mivel tehát szabálytalanul volt az eljárás ellene megindítva; kéri a közgyűléstől, hogy Szabó tanárt helyezze vissza egyházkerületi jogai gyakorlatába. Ugyanily értelemben szólott Kovács Gyula, gr. Bethlen Bálint. A közgyűlés többsége azonban az elnök álláspontját fogadta el, melyet Bartha L. esperes is kifejtett: hogy t. i. a tanár csakis állása révén tagja az egyház-

elhetek nélküle . . . Irjon egy szót, csak egy szót, hogy megbocsát, hogy szeret és en szettöröm lánczaimat, hogy örökre az öné legyek . . ."

És az egész hosszú levél ilyen hangon volt megírva.

Zoé ideges sírásban tört ki, míg olvasta, aztán csókjaival borította a levelet, az ő írását, és végre, órákig tartó lelki harc után, a következőket írta:

"Ha szeret, ha valaha szeretett, ne írjon többé nekem, feledjen el. Egy szédült boldogságnak romjain soha sem fogom az enyémét fölepíthetni, és ha elfogadnám ajánlatát, megérdemelném a vádakat, melyekkel ferjem a valópörben annyira jogtalanul illeltet."

— Nem, nena, második botrányt nem akarok, már az első is annyira megkeserítette életemet, hogy most is silyem meg. Feledjen el és ha hosszú idő múlva ismét találkoznunk, önzetlen, igaz barátnőre talál bennem.

Az órnagy nem birt, nem akart olyan könnyen lemondani, újra és újra irt, de Zoé nem válaszolt többé szenvedélyes, lángoló leveleire és végre felbontatlanul küldte azokat vissza. Ez használt; az órnagy megszünt írni és Zoé, hogy feledjen, utazni ment. Egész nyáron át kóborolt, bejárta fel Európát és mikor testileg, lelkileg kitáradva azt hitte, hogy már száműzte szívéből bünnös szerelmét, sokszor rajta kapta magát, hogy azon töpreng, vajjon ő gondol-e még reá?

Mehádián hallott sok idő múlva először hírt Retoridiékról.

A szép Lizáról beszéltek, akinek Edeleányi báró, a bukaresti magyar alkonzul, szenvedélyesen udvarolt.

Zoé szíve elszorult.

— És az órnagy mit szól ehhez? — kérde elfogulatlanságot erőltetve.

— Az órnagy? — felelték — nem tudja-e, hogy a férjek élő spanyolfalak? Az egész világ tudja, csak ok nem, mi történik a hátuk mögött. Aztán a szerelem különben is vak, Retoridi úgy bele van bolondulva csábos feleségébe . . .

— Igazán? — kérde Zoé és eles fájdalom járta át szívet.

— Meghiszem azt; azt esinalja vele az asszony, amit akar . . . De azért ilyen dologban soha nem láthat az ember tisztán; lehet, hogy Retoridiné nem is csalja meg a férjét, sokan azt állítják, jól élnek . . .

Ez a hír nagyon felizgatta Varlam Zoét. Ime, minő következménye lett az ő önfeláldozásának! Hónapok óta utazik, szenved, hogy feledje a férfit, akit szeretnie nem szabad, hogy ne zavarja meg gyermekkori barátnőjének házi boldogságát és az alatt az idő alatt a jó barátnő kevésbé lelkiismeretes, udvaroltat magának, talán már meg is csalta a férjét, akit újra behalozott bűvös, bájos szépségével. És ezek miatt az emberek miatt száműzte ő magát otthonából? Volt is érdemes; Liza csakugyan az, akinek látszott: könnyelmű, leha asszony és Miklós megérdemelte őt . . . És mivel a

komor ósz óriási léptekkel közeledett és az idegenben mind rosszabbul érezte magát, ő is hazatért bukaresti otthonába.

Ott feküdt újra a kereveten a keleti szőnyegekkel díszített török szobában, ami a régibb boeresaládoknál soha sem hiányzik a lakásból Barátságatlan őszi nap volt, az eső már két nap óta esett szakadatlanul.

De a komor idő a szürke ég összhangban volt Zoé kedélyhangulatával. Ilyen sivar, üres volt az ő elete is, kopár uton kell haladnia folytonosan és az a kis virág, — Miklós szerelme — mi most egy éve számára fakadt, már régen elhervadt, talán nem is nyílt soha.

Mióta Bukarestbe visszatért, még sehol sem tett látogatást, de előbb-utóbb mégis ki kell mozdulnia, föl kell keresnie Lizát is . . . És Zoé dobogó szívvel gondol az első találkozásra Retoridival.

E perczen elesen szólal meg a villamos csengő az előszobában; türelmetlen kéz érinthette meg a gombját. Ki jöhet ilyen időben? — hiszen kevesen tudják, hogy már megérkezett.

Az ajtó most hirtelen feltárol és belép . . . nem, beront Liza.

Hosszu köpenyt visel, haja rendetlenül lóg le kalapja alól, arca fel van hevülve, karjaiba veti magát barátnőjének és hevesen zokogni kezd.

Zoé megrémül.

— Mi történt Liza? Mit jelentsen ez?

De Liza csak zokog, végre kinosan nyögi:

— A — ferjem . . . a ferjem elkergetett.

4. oldal.

kerületnek; ha valaki állásától fel van függesztve, azon állással járó jogokat sem gyakorolhat; a felfüggesztéshez pedig törvényes joga van a tanárok első fokú főhatóságának, az ig. tanácsnak.

Ezután rendes medrébe került a napirend megállapítása és pontjainak tárgyalása.

A püspöki jelentés eleven képet mutatott a közgyűlésnek azon nagyszabású tervekről, melyek hosszú sorozatban készülnek. Legérdekesebb köztük a szeretetház, melynek czéljaira a papi özvegy-árvai gyámalapok bevonása volt tervbe véve. De az egyházmegyék, azon biztos tudatban, hogy tőkeik a bevonás esetén jórészt a theol. fakultás jóvedelmét fogják szaporítani és csak részben szolgálhatnak a papi árvák segélyezésére, egyhangulag megtagadták a gyámalapok kiadását. A püspök ezután országos sorsjáték rendezését határozta el, erre a pénzügyminiszter engedélyét kieszakozolta s egyszersmind általános felhatalmazást kért a gyűléstől az előkészítő lépések tovább folytatására, melyek közt 30 ezer forintos tétellel szerepel a szeretetház épületének felemelése. A pénz ugyan nincs meg még hozzá; de a közgyűlés tagjai, tudván, hogy a püspök, ha erős elhatározással fog valamely terv kiviteléhez, azt bizonyosan valósítja is, a hozzávaló eszközöket felkutatja és megszerzi: a felhatalmazást megadta.

Nem kevésbé nagy szabású reform-terv az általános kepe-váltás, melynek megtörténte után, ha az egyházközségek beleegyeznek, az összes kepe-váltás bevonatnak s alapját képezne egy kiváltsági bank létesítésének.

A jelentés további része a ref. hívek statisztikájával foglalkozik: a végén pedig felhívja a papokat, hogy mivel az új házassági törvény a gyermekek vallásáról szóló 1868. 30. t.-cikket hatályon kívül helyezte s a vegyes házasságból születendő gyerme-

kek vallásáról való megegyezést a szülőkre bízván, újra befolyást engedett a papi rabeszelésnek, amelyet más felekezetek lelkeszei hőven és hatásosan gyakorolnak is: minél sikeresebben érvegyesítsék a hívekre való hatásukat a vallásukhoz való ragaszkodásban s gyermekeik vallásos nevelésében.

Az igazgató-tanács előterjesztései között Enyedre nézve legfontosabb volt „a papképzésnek és a nagyenyedi főgimnázium színvonalának emelése” s „új gimn. tanszkek szervezésére” szóló javaslata. A papképzést azzal óhajtja az igazgató-tanács a színvonalra emelni, hogy a nagyenyedi alapítványok közül azok, melyek egyenesen theologusok segélyezésére voltak alapítva, kb. évi 1800 ft értékben, a kolozsvári theol. akadémia czéljaira fordíttassanak stipendiumok alakjában. E részben megelőzőleg tárgyalások is folytak az enyedi elöljárósággal; de a stipendiumok kiszolgáltatására nézve megegyezés nem jött létre. Az elöljáróság nem akart letérni a jogi alapról s a tulajdonjogot azzal akarta elismertetni, hogy a stipendiumokat ő szolgáltatja ki, és pedig erdélyi származású, első sorban enyedi tanulóknak, bármely theol. intézetben tanulnak is. Az ig. tan. oly kevésbé volt hajlandó ezt a feltételt elfogadni, vagyis oly erővel igényelte e stipendiumokat kizárólag a kolozsvári akadémia részére, hogy még az enyedi tanszkek betöltését is ezen kérdésben való megegyezéstől tette függővé. A két külön kérdés illetően összekapcsolásáról lemondott ugyan; de az egyházkerületi gyűlésen többséget szerzett az állaspontjának. De nagyobb baj a keresztülvitt határozatnak az a baljóslatu szava, mely újabb követelések és izgalom utját nyitja meg s nem engedni nyugodtan fejlődni ezt a szerencsétlen intézetet. Az évi 1800 ft elé ugyanis, melyet az enyedi kollegium theologusok segélyezésére fog fordítani, oda van téve, hogy „egyelőre”.

A nagyenyedi főgimnáziumra nézve elötagadták az elöljáróság kérését. Négy új tanszkek rendszeresített s ezek közül egyelőre háromnak betöltésére szolt a közgyűlés határozata. Ehhez járulván még két megüresedett tanszék: mindössze öt tanár választását mondta ki az egyházkerület. Megvalasztattak: Dr. Farnos Dezső szentgyörgyi, Bodrogi János enyedi, Halmágyi Antal szászvárosi, Székely Ödön zilahi, Bathory Gyula csurgói tanárok, akiket midőn a magunk részéről is örömmel üdvözlünk, egész lelkünkől óhajtjuk, hogy híven és sikeresen szolgálják azt a címet, melyen megvalasztattak: „a gimn. színvonal emelését.”

De ne gondold ám, tisztelt olvasó, hogy erre a címre valami nagy szükség volt; ne gondold azt, hogy ide új tanári generáció szükséges, hogy e szép hírű középiskola minden igénynek megfeleljen. Új munkakerék mindenesetre kellene, kik a jól megkezdett munkát folytassák és átvegyék. De arra nézve, hogy az a leolvasott tanárkar, mely a közelmúltban itt dolgozott, milyen munkát végzett, legvilágosabb bizonyíték a tanügyi előadó jelentése az egyházkerület előtt.

Ezen jelentés ügyesen csoportosítja a miniszteri megbízottak látogatásáról felvett jegyzőkönyvek adatait s ezek alapján világosan kiderül, hogy az enyedi főgimnázium első helyen áll az erdélyi kollegiumok között.

Még egy érdekes pont volt hátra, mely ele különös várakozással néztek a gyűlés tagjai: a tíz év alatt lefolyt pénzügyi műveletek megvizsgálására kiküldött 7 tagú bizottság jelentése. Nyomott volt a hangulat a tárgyalás előtt, mert a bizottság működéséről s a köztük felmerült vélemény-különbségről hírek szivárogtak ki. S ezt a nyomott hangulatot hiába igyekezett földeríteni Gyarmathy Zs. bizottsági tag humoros előadása, mely ötleteivel szép hatást érhetett

— Borzasztó! — kiáltja a barátó, de nem kérdi: miért?

— Ártatlan vagyok Zoé, esküszöm neked... de nem hiszi... a látszat ellenem van... az alkonzul levele...

— Edelenyi irt neked?

— Irt, de én nem válaszoltam erre a levélre, esküszöm...

— Nem értelek, — vágott közbe Zoé — anyi ideig távol voltam és mitsem tudok... beszélj el mindent.

— Igaz... — nyögi Liza és lehanyatlik a kerevetre és újra zokogni kezd. — Oh! Zoé, Zoé... — mondja fuldokolva — minek is mentél el? Te voltál az én örző angyalom!... Doamna, Doamna! minő szerencsétlen vagyok!

Zoét megindítja barátójének szerencsétlensége, megfogja kezét és szeretetteljesen mondja:

— Nyugodjal meg Liza és beszélj el, mi történt.

— Edelenyi már régen ostromol szerelmével, — kezdi vallomását az örnagyne — de én nem vettem őt komolyan, mulattam vele, mint a többivel is, de ő az utóbbi időben mindig követelőbb lett... kacérsággal vádolt és szivtelen asszonynak nevezett. Szemrehányó leveleket irt...

— De te csak nem feleltél?

— Csak azért, hogy észre terítsem őt.

— Oh!...

— Ő félremagyarázta szándékomat... és nyolcz nap előtt találkat kért tőlem.

Társaságban történt... férjem a közelünkben volt és én rettegtem, hogy meghalja az alkonzul szenvedélyes szavait. Csitítottam, de Edelenyi elvesztette az eszét, nem akart elhallgatni, míg meg nem ígérem... ekkor... ekkor szorultságomban ígent mondtam.

— És elmentél?

— Eszemben sem volt... hiszen nem akartam a férjemet megcsalni, csak Edelenyit kellett elhallgattatnom. De Miklós azért mégis hallott valamit, gyanakodni kezdett. Rettentő perczeket töltöttem másnap, férjem komor arczkifejezése vészt jósolt, aztán féltem, Edelenyi talán végrehajtja fenyegetését és ha nem megyek a légyottra, öngyilkos lesz... én bolond! Az alkonzul csakugyan várt reám és mivel nem jöttem...

— Megölte magát!

Liza gunyosan fölnevetett.

— Szemrehányásokkal teli levelet irt és újabb találkat kért. A level úgy van fogalmazva, hogy férjem bűnösnek híhet...

— Borzasztó!

— Miklós ma reggel felfogta a levelet, éktelen dühbe jött, azt hittem, megöl... De nem, haragja egyszerre lehűlt és hidegen csak ennyit mondott: „Remélem, estig elhagyja a házamat, a gyereket megtartom.” Hiába kértem, könyörgtem neki, hiába esküdtem, hogy ártatlan vagyok, ő nem hisz nekem. Meg akar vinni Edelenyivel, az ő véérére szonjazik. Kétségbe voltam esve, ekkor eszembe jutott, hogy te már haza ér-

keztél, azonnal hozzád siettem. Zoé! ezt a párbajt meg kell akadályoznunk. Edelenyi kitérő lövő. Budapesten két ellenfelet ölte meg párbajban!

— De mit tehetek én? — kiáltott fel rémülten Zoé.

— Menj Miklós-hoz, beszélj vele, győzd meg őt ártatlanságomról, neked ő hinni fog! Minek vívjon ő meg, mikor Edelenyi nem volt a kedvesem! Menj, menj Zoé, siess...

— Én? — kérdé ijedten Zoé — hova gondolsz? Mi joggal tegyem ezt? ... nem, ez lehetetlen, Miklós meg sem hallgatna...

— De meghallgat, ha mondom, ő tisztel, szeret, szentnek tart... Nem régiben is még úgy nyilatkozott rólad, mint a nők példányképeről. Kerlek, esedezem Zoé, kísérsd meg, tedd meg ezt értem... értünk. Csak a párbajt sikerüljön megakadályoznunk, a többi az én dolgom... Miklós ignorálhatja a levelet... a sértés nem nyilvános...

— Ugy-e te elmégsz jó Zoém, nem fogod engedni, hogy megöljék gyermekeim apját?

Zoé habozott, barátója borzasztó dolgot kért tőle.

— Hátha unokafivéremet küldenék Miklós-hoz, ők ifjúkori barátok? — kérdi szorultságában.

— Unokatestvéred nincs a városban, tegnap mentek vadászatra Edelenyivel... Éppen ezért kell sietnünk, mert Miklós, míg

valna el a fehér asztalnál; de ily komoly dolghoz egyáltalán nem illett. A lenyege az volt, hogy, mivel a bizottság jegyzőkönyvében gyanúsító tételek vannak az igaztanács ellen, ő ezt a jegyzőkönyvet nem írhatta alá. A bizottságot azonban ez a levezetés egyáltalán nem alterálta, hanem az elő rövidsége által igényelt sürgős munkával folytatta és befejezte az 1895. és 1896. évek zár-számadásainak vizsgálatát. Ennek alapján gr. Bethlen Bálint, Kovács Gyula, Török István és Gáspár János kimutatták, hogy a múlt évi árhanatlan folytán 160 ezer forint tökevesztéshez mutatkozik s indítványozták, hogy a közgyűlés ne engedje meg a könnyen veszélyessé válható börze-műveletek folytatását. A közgyűlés többsége nem látta a helyzetet olyan veszedelmesnek s a püspök beszéde után nemcsak bizalmat szavazott az eddigi műveletekért, hanem a továbbiakra is megadta a felhatalmazást.

A kiküldött bizottságok jelentése után még a jegyzőkönyv hitelesítése következett; s ezzel a gyűlés hivatalos része véget ért.

Vasárnap az ifju papok ünnepélyes kibocsátása folyt le az ünnephez alkalmazott szép beszédek között.

R.

Színház.

„A cigány.”

(Eredeti népszínmű, írta Szigligeti Ede, Baranyai Károly rendezése mellett a hó 12-én előadta a nagyenyedi iparos ifjak köréből alakult műkedvelőtársulat.)

** Derek iparos ifjaink szép és dícséretes munkát végeztek a fenti darab előadásával és faradozásukat az erkölcsi mellett igen jelentékeny anyagi siker is koronázta.

Feltétlen dícséret illeti az iparos ifjakat első sorban azért, hogy a farszto napi munka után nem a léha örömlöknek áldoznak, hanem önművelésükre gondolnak, mert kétségtelen, hogy az ilyen darabok hosszas betanulása, a komoly törekvésben, szellemi munkában eltöltött együttlet, jótékonyan hat

az önművelődésre és ennek hatása még is látszik iparos ifjuságunkon, melynek legnagyobb része szerény és mégis intelligens, öntudatos megjelenésű és diszére válik azon osztálynak, melyhez tartozik.

Dicséretleg kell kiemelni azt is, hogy például egy ilyen darab előadásánál, mely telítve van az apróbb és legapróbb szerepekkel, nem kicsinyeskednek, hanem a kire szabott szerepekkel, éppen olyan kedvvel és odaadással játsza meg és alakítja legjobb tudása szerint a legapróbb szerepet is, mint a másik a legnagyobbat. Ilyen egyetértés, ilyen összetartás eredményezi az olyan erkölcsi sikereket, minő ezen előadással járt, mely pedig igen nagy, néha a legjobb akaratral is leküzdhetlen feladat volt egyik, másik szereplőre és éppen azért csakis a jó akarat szól belőlünk, mikor azt ajánljuk, hogy jövőben — mert reméljük gyakrabban fogunk találkozni a derek ifjakkal a világot jelentő deszkán — kevésbé nehéz darabot válasszanak, és akkor az erkölcsi siker még nagyobb lesz.

Nem hagyhatjuk külön és jól megérdemelt dícséret nélkül Baranyai Károly urat, kinek tudása és a betanításban kifejtett odaadó buzgalma, fáradozása meglátszott az összesség előadásán, és a szereplő ifjak finom érzékéről tesz tanuságot az, hogy ennek maguk részéről elismerésül, az előadás kezdete előtt a színpadon sorakozva, Szathmári Józsefnek hálájukat tolmácsoló csinos beszéde után Baranyai urnak az est emlékére egy értékes és művészi kivitelű ezüst fogantyas sétabotot nyújtottak át lelkes eljenzések közepette.

De most lássuk magát az előadást.

A vezérszerepet Szathmári József (Zsiga cigány) és Tomai Ilonka (Rózi) vitték.

Szathmári a Zsiga cigány nehéz szerepében műkedvelőtől meglepő jó alakítást nyújtott, úgy játéka, mint maszkja igen jó volt és különösen eltalálta szerepének alap-

hangját a busongásnál, fájdalom kitöréseknél, ámbár alakítása igen élvezhető volt akkor is, midőn a dévajság csillant meg benne, látszott rajta, hogy szerepét gonddal tanulmányozta és azt kellő érvényre is emelte, kivíván vele magának a közönség legzajosabb tapsát.

Tomai Ilonka igen csinos cigányleányt állított elének, s habár az első felvonásban némi lámpalázzal küzdött, utóbb mind jobban bele találta magát poetikus, szép szerepébe és a megörülési jelenetnél, mikor igen szépen szavalt, a szerep drámai részét is kiemelte.

Az első felvonásban — a már említett lámpaláz következtében — némileg fátyolozott hangját később a maga teljében és üdeségében érvényesítette. Játékát a közönség a sűrű tapson kívül egy szép virágcsokorral is jutalmazta.

Igen jó, mondhatni kitünő volt Egressi Teréz, ki egy kardos, perepáty menyecske másodrendű szerepét jó játékaival egészen előtérbe helyezte. A szemrevaló menyecske sem szűkölködött a virág adományban és ha nem csalódtunk meg az öreg Zsiga cigány szívét is lángra lobbantotta . . . egyelőre egy csokor erejéig.

Pompás alak volt és könnyedén mozgott Kiss Albert, a Ferke hajdu szerepében, a fiatal szereplő olyan tehetséget árult el ez estén, hogy alkalomadtán nagyobb szerepre is vállalkozhatik.

A bus szerelmes Gyuri szerepét Jakab Árpád játszotta, kár, hogy igazán szép hangját indispozitioja folytán nem tudta kellőleg érvényre emelni, ő tőle torokbaja miatt, mely az előző napokban kinezta, valóságos aldozat volt játszani és annál dícsérendőbb, hogy szép dalainak egy részét mégis élvezhetővé tette és a közönség vele szemben sem fukarkodott elismerésének nyilvánításában.

A kisebb szerepekben Tomai Margit,

a báró vissza nem tér, mit sem tehet. Zoé! kerlek, légy irgalmasd . . . mentsd meg a férjem életét!

Zoé le volt győzve.

— Jó, — mondá végre tompa hangon — megkísértem.

— Siess, siess . . . használd a kocsimat, én majd itt várok reád . . . oh! tudom, te győzni fogsz. Ha te mondod neki, hogy ártatlan vagyok: neked hinni fog.

Elbódulva, alvajáróként ült Zoé Liza kocsijába, ami őt Retoridi őrnagyhoz röpítette. Hány hónapja is lesz annak, mikor ő szökött bűnősként az őrnagy házából? Most Liza, a látszólagos bűnös, küldi őt hozzája. Tehát újra Liza boldogságáért kell küzdenie! De vajjon csakugyan Liza boldogsága lebeg-e szeme előtt, vagy pedig csak annak a férfinak az életét félti, kit még mindig szeret? Nem ad erről számot magának, csak egy gondolat űzi, kergeti: Mentsd meg őt! Homályosan megvillan ugyan agyában a gondolat, hogy talán okosabb lenne az eseményeket meg nem gátolni; ha Retoridi megvívna, elválna, szabad lenne? Ekkor a világ nem vádolhatná őt, hogy elcsábította barátjának férjét és idővel egymáséi lehetnének! De ez csak futó gondolat, a párbaj réme mindent háttérbe szorít.

Sápadtan, öntudatlanul száll le a kocsi-ról. Az ajtó nyitó cseléd arca azonnal elárulja, hogy az uraság drámája nem titok a cselédség előtt. Zoé az őrnagy után tudakozódik és a cseléd válaszára, hogy az

őrnagy ur dolgozó szobájában van, nesztelen, ingadozó léptekkel halad egyenesen a Retoridi dolgozószobájára felé. Az őrnagy íróasztalánál ül és iratait rendezi. Zoé lépteinek neszére felemeli fejét és megösmerve az elvált asszonyt, önkénytelenül felkiált: Zoé! — de aztán hirtelen összeszedi magát és hideg udvariassággal folytatja: Minő váratlan meglepetés nagysága asszonyom! . . . a feleségem nincs idehaza.

— Tudom, — felelé minden erejét összeszedve Zoé — ő nálam van, az ő nevében jövök . . .

— Hogyan, Liza merészelt? Ön tudja? . . .

— Mindent tudok, — siet Zoé lány, résztvevő hangon közbevágni — és azért jöttem, hogy megakadályozzam a szerencsetlenséget.

— Mit akar tőlem? — kérdi Retoridi összeráncolt szemöldökkel. Szigorú hangon beszél, de tekintete egyszerre ellágyul és megpihen az asszony bájos, remegő alakján; szíve hevesen ver.

Zoé nem látja e tekintetet, csak a hangot hallja és az zord és kemény. Összeszedi minden bátorságát; bocsánatra kell bírni az őrnagyot minden áron.

— Retoridi, — mondja remegő hangon — mi barátok voltunk egykoron; eme régi barátság emlékére kérem: bocsásson meg Lizának. Ő meggondolatlan, hibázhatott, messzebb ment, mint kellett volna . . . de ártatlan. Bocsásson meg neki . . . ne tegye kockára életét . . . a báró menthetetlenül bűnös.

— A báróval majd végezni fogok. — kiáltja az őrnagy önfelédten — erről kezeskedem!

— Nem, csak ezt ne, Miklós! Ezt nem szabad tennie — jajdul fel Zoé. — Minek vívna meg vele, ha Liza ártatlan? A párbajnak ily esetben nincs ez elja. Gondoljon gyermekeire, gondoljon azokra, akik őt szeretik, feltik . . .

Zoé hangja annyi aggodalmat árul el, hogy Retoridi szeretne örömeiben felkiáltani. De uralkodik magán és komoran folytatja.

— Már késő; akár hibás a nőm, akár nem, a sértés megtörtént.

— Tehát meg akar vívni? — kjáltja kétségbeesetten Zoé. És ha Edeienyi agyonlövi?

— Annál jobb, — felelte keserűen Retoridi — minek is eljek tovább? A kinek nevémet adtam, megsalt; akit szerettem: eltaszított. Az élet mit sem nyújt többé nekem.

— Ön igazságtalan — nyögi Zoé fájdalomasan.

— Igazságtalan? kérdé a férfi. Nem taszított-e el ön Zoé? Tudja, mennyire szerettem . . . felajánlottam kezemet, életemet . . . De ön hideg érvekkel bebizonyította, hogy boldogságunk álom, lehetetlen-ség, csak újabb botrány lenne az ön életében, ami már ugys elég keserves . . . Félta a világ ítéletétől, sajnálta Lizát — volt miért? — és elég kegyetlen volt szétzuzni

ifj. Tomai Pál, Telegdi Imre, Bakó Karoly, Gilla Miklós, Szvoboda Miklós, Debreczeni Gyula, ifj. Poloni Domokos járultak az előadás sikeréhez.

Ki kell emelnünk még azt is — ami már magában felsikert jelent, — hogy az előadók szerepeiket egyen-egyen kitűnően tudták és ezzel nagyon megkönnyítették a sugónak (Sulyok Ferencz) nehéz szerepet, és hogy a nők kendőzése, a férfiak markirozása nagyon jó volt.

Az előadást szép és nagy közönség nézte végig, mely a régi varosház nagy termét zsúfolásig megtöltötte és mely előadás után is együtt maradt, és a reggeli órákig járt a vidám tánczot.

Az előadást vasárnap — közepes számú közönség jelenlétében — megismételték.

Vegyes hírek.

— **Hymen.** Novák Zulejkat, Novák Ferencz kir. tanácsos, gyulafehérvári polgármester kedves, szép és nagyműveltségű leányát, e hó 16-án vezette anyakönyvvezető s oltár elé Heyder Hugó cs. és kir. szászados s a gyulafehérvári helyőrség egyik kiválóan kedvelt tagja Gyulafehérvárt. Az anyakönyvvezetői tisztet ez alkalommal Csató János kir. tanácsos alispán végezte. Állandó boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Vizsgák.** Nagy-Enyed város összes iskoláiban és tanintézteiben e hó 13-án vettek kezdetüket az évről vizsgák. A leányiskolai növendékek vizsgája a sétatéri fedett tánczteremben, a kollegium elemi osztályai a díszteremben, a gimnáziumi ifjaké pedig a tantermekben tartatnak meg. A polgariskolai tanulóknak e hó 13-án megtartott tornavizsgájáról más helyen emlékezünk meg, 14—15-én a polgariskolai tanulók, 16—18-án pedig az elemiek vizsgáltak, illetőleg vizsgáznak. Az évről ünnepély a leányiskolában e hó 19-én lesz; ez alkalomból a növendékek a tanév méltó befejezésül be fogják mutatni a „Magyar nők hódolata” című életképet. A fótanoda évről ünnepélye e hó 23-án lesz a díszteremben, amikor is a pályadíjak és pénzjutalmak ki fognak osztatni. A leányiskolai növendékek rajzai és kézimunkái a leányiskola rajztermében vannak kiállítva, melyeket minden nap nagy közönség látogat. A munkák és rajzok nagyon csinosan vannak elkészítve, miért méltó elismerés illeti a szaktanítónőket.

— **Tornavizsga.** A helyi állami polgári leányiskola tornavizsgálja vasárnap folyt le az iskola tágas udvarán. Igen kedves látványt nyújtottak az osztályonként felvonult, egyenruhás úde leánykák, kik gyakorlatikat, tanítónőjük vezényszavára, bmulatos egyöntettséggel és könnyedséggel végeztek. A szép eredmény Hajdu Erzsébeth tornatanítónő érdeme, ki jóságos fáradozásával vitte ennyire a növendékeket. A mutatványokat nagy és intelligens közönség nézte végig, mely nem fukarkodott a sűrű felhangzó tetszésnyilvánításokban.

— **Vizbefulás.** Nagy-Enyed város határában a vasúti 132. számú órház pályaelek, Möricz Albertnek 17 hónapos Mihály nevű fiacskája e hó 13-án, míg szülői távol voltak, a pályaelekhöz közelében levő s talajviz által alkotott kis tóba belefult, és szülei visszatérve, már csak is a kisdud holttestét találták honn.

— **Olvasóinkhoz.** Hozzánk érkezett több megkeresésre ez uton felvilágításkeperjesítjük az érdeklődőket, miszerint az állami vasutak kolozsvári üzletvezetőségétől nyert értesítés szerint a Budapest—Predeal és Bukarest — viszont Bukarest—Budapest között közlekedő 601 és 602 számú gyorsvonatokon a felaru menetigazolványok, open ugy, mint más közönséges gyorsvonaton, érvényesek.

— **Értesítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Szechenyi-Kollonich alapítványnál megüresedett, évi 63 fnt élvezetével egybekötött 28 segélydíjas helyre a következő pályázati hirdetményt bocsátotta ki: Pályázat. A Szechenyi-Kollonich alapítványnál megüresedett s évi 63 fnt élvezetével egybekötött 28 segélydíjas helyre ezennel pályázatot hirdetek. Ezen alapítványi helyekre olyan magyarországi illetőségű katolikus vallású és nagykoru férfiak jogosítvák, kik jó erkölcsű magaviseletűek, szegénysorsuak vagy keresetkeptelenek, s a király és haza szolgálatában érdemeket szereztek. Ezek közül előnyben részesülnek azok, kik a népnevelés terén működtek s nemesi származásuak s e mellett vagyontalanok. Folyamodók kérényeiüket az adományozási jogot gyakorló vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz címelve az illetékes egyházi főhatóságnál tartoznak benyújtani, melyben a fentemlített körülmények hiteles okmányokkal igazolandók. Benyújtási határidő folyó évi július hó 1-ső napja, amely időn túl, vagy pedig nem az egyházmegyei főhatóság útján beérkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

— **Egy újonnan megnyílt** jóra való üzletre hívjuk fel közönségünk figyelmét. Knobloch József „Sisak” vendéglője ez, mely a tulajdonos Bethlen-főiskola által csinosan átalakítva, a bérlő által pedig a modern kor igényeinek berendezve, igen jó tiszta eteleket, italokat, pontos és előkegyen szolgálatot nyújt azoknak, akik felkeresik. Az Abrudbányáról lejtött bérlőt igen jó hír előzte meg, mert ott is a leglátogatottabb és tiszta házi főztjéről híres vendéglője volt. Kívánjuk, hogy a derék Knobloch bási ne bánja meg ezen — családi körülményei parancsolta — helyszérváltoztatást.

— **Táncvizgalom.** A marosújvári polg. olvasókör 1897 június hó 17-én Fritz Pál kir. b. tanácsos, Felix Károly szódagyár igazgató, Csegezy Gyula kir. járásbíró, dr. Bick-

szerelemmet . . . Nem, Zoé, ne tartson vissza e párbajtól, ez kötelességem nekem . . . s a többivel nem törődöm . . .

— De én nem akarom hogy meghaljon! — kiáltja Zoé szívreprezítően.

És az órnagy nem kételkedik többé Zoé szerelmében. Megragadja kezét és szenvedélyesen kiáltja: Mondd, hogy szeretsz és én elni fogok érted, miattad!

Varlam Zoé zokog, nem képes szólni, csak fejevel int igent és Miklós lecsókolja szempilláiról a könnyeket. Zoé nem ellenkezik . . . és vegre halkán rebegi: Szeretlek . . . nem akarom, hogy meghalj . . .

Lassan, keservesen múlt az idő Lizának. Izgatottan járt fel s alá Zoé török szobájában s alig várta barátója visszatértét. Dacára rendkívüli optimizmusának, most meg is felt kisse. Ha Zoé kudarcot vallana, ha Miklós nem bocsát meg, ha eltaszítja, mi lesz vele? Csak most látta be, mennyire vétett férje ellen és a szorongás ezen kínos perceiben erősen feltette magában, hogy a jövőben meg fog változni, felhagy kaczerkodásaival és egyedül családjának fog élni. Edelenyre egész borzadályljal gondolt; pedig volt egy idő, mikor nagyon is örömet volt a hódító magyar fiu társaságban. De hová marad Zoé? Mar több mint egy órája oda van. És elmulik még egy fél óra és Zoé még mindig nem tér vissza . . . Ha nem találta volna Miklóst? Ha ferje már megbizta volna segédjeit? Liza idegessége fokozódik. Végre . . . végre kocsi robot az

udvarba. Ez Zoé. Retoridiné elébe szalad barátójének.

Varlam Zoé sápadt arca zavart arui el, alig mer barátójére nézni.

— Nos? — kéri Liza szívszorogva — ő megbocsát?

— Nem fog megvívni Edelenyivel — felel kiterőleg a barátó.

Liza örömeben barátójének a nyakába borul, megcsókolja őt és ujjongva rebegi: Köszönöm, köszönöm, Zoé elfordítja arcát, nem tudja Lizát megcsókolni.

— Oh Zoé! ha tudnád, minő boldog vagyok! O nem viv meg! Hiszen akkor minden nyerve van, bocsánata csak időkérdés!

És Zoé gondolja magában: Az elválás csak időkérdés szegény Lizám . . . most már kötelessége ez neki . . .

— De beszélj el mindent részletesen . . . mit mondott? Hogyan fogadott? Miért maradtál ki olyan sokáig? Nem találd odahaza?

— Várom kellett, — dadogja Zoé — valaki volt nála.

Hazudik. Pedig tudja, hogy Liza akármelyik eselédje rövid idő múlva meghazudtolhatja. De mit bánja ő, mi fog történni később? Nem fogja-e Retoridiné ugy is megtudni, minő csalfa barátónőre biza ügyét? Megtudja Liza, megtudja az egész világ és mindenki ujjal fog mutatni reá. Borzad önmagától, egyedül Miklós szerelme bátorítja. Mit törődik ő a világgal? Adott-e az neki boldogságot? Ha meg is fogja vetni min

denki, Miklós szereti, szerelme kárpótol mindenért.

— Te kimerült, sápadt vagy, Zoém — folytatja Liza, — az izgatottság megártott neked, de nem hiába fáradtál, két embernek adtad vissza a boldogságot. Igen, Zoé, mert Miklóst is boldoggá tetted; ő szeret és tudom, nagyon szenvedett. Te nem képzeled, mily jó volt hozzám Miklós éppen az utóbbi napokban. Alig, hogy elutaztál, egészen megváltozott irányomban; közeledett hozzám, gyengéd volt, azt mondhatnám, feljuttatni iparkodott szerelmünket. De nekem lehaságon járt tovább is az eszem . . . de most jóvá teszem a hibámat, lemondok a szórakozásokról megteszek mindent Miklós kedvéért. Oh! tudom, ő nemsokára megbocsát nekem. Aztán ez nem is lehet másképp . . . — folytatja elgondolkozva — ha Miklós megtudja . . .

— Mit? — kéri Zoé gépileg. Barátójének beszéde mindmegannyi törzsúrás neki.

Liza titokteljes arcot csinál, aztán diadalmasan sugja barátójének: De hiszen te sem tudod, anya leszek.

Zoé elsápad. Még ez is. Nem, nem bírja ki tovább.

— Menj Liza — mondja szenttelen hangon — ne vesztegesd az idődet, férjed vár.

Retoridiné sietve felteszi kalapját, felölti köpenyét és még egyszer köszönetet mond Zoénak.

— Te nem csókolysz meg, Zoé?

És Zoé kénytelen megadni a Judás-csókot.

falyv Károly b. főorvos, urak védnöksége alatt a liget fedett táncz helyiségében saját alapja javára zártkörű táncz vigalmat rendez. A rendezőség elén állanak: Bőjthe Kálmán elnök, László József alelnök, Boér György pénztárnok, Borbely János ellenőr. Rendezők: L. Balint h. Andor, Horváth Károly, Karsai István, Pécsi István, Simonyi Dezső, Szilágyi Péter, Szilágyi Géza, Timina János, Tartler István, Vecsernyés Sándor. Belépti-díj személyenként a ligetbe 20 fill., a tánczterembe 1 kor. Vendéglő, czukrász és jó zeneről gondoskodva van. Kezdeté este fél 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A Magyar Bazár** június 8-iki száma kiváló gazdag tartalommal jelent meg. — Szerkeszti Wohl Janka. — E szám francia és angol divatképeket hoz helyi divattudósítással és párisi levellel. — A szép-irodalmi rész tartalmaz: „Részletek uti naplóból”, írta Bendéné Berzenyi Jolán. — „Level. Pok. Harom esők, Éji futás”, írta Zempléni Árpád. — Mrs. Tregaskiss regényfolytatás, írta Mrs. Campbell Pread. — „Tavaszi ej”, keppel. — A nők munkaköre. — „Az ablak”, szezon, Ladi Tweddale után. — „Nem illik”, írta Egy nagyvilági hölgy. — A nagyvilágból. — Művészet és irodalom. — Egyesületi hírek. — Arany-könyv. — Egészség. — Gyermekszoba. — Sport. — Vegyesek stb.

— **Egy vén kisasszony játékszerrei.** Bécsben meghalt a múlt nap egy Schröl Ernesztin nevű 79 éves vén kisasszony, aki husz év óta teljes visszavonultságban élt szerény lakásában. A születésétől rá maradt vagyonból eldegelt s jövedelmének legnagyobb részét játékszerre, babokra költötte. Halála után egész sereg különféle babot találtak nála, amelyeket leginkább Párisból hozott! A babokkal és a játékszerekkel töltötte idejét a vén kisasszony. Végrendeletében a babokat barátjának, egy másik vén kisasszonynak hagyta, aki azonban nem akarta elfogadni

Álmatlanul hanykolódik Varlam Zoé egész éjjel az ágyában. Remképek ijesztegetik, lelkifurdalások bántják. Ő, aki egész életében egyenes uton haladt, aki feláldozta eddigi életboldogságát a becsületért, most utvesztőbe került. Hiába küzdött hónapokon át, végzetét nem kerülhette ki. Szerencsétlen teszi ifjúkori barátját, elrabolja három gyermek apját és kiérdemli a becsületes emberek megvetését. Miklósért teszi; de vajjon Miklós maga is nem fogja-e később megbánni a tettét? Ha majd elpárolog a szerelmi mámor, nem veszi-e majd észre, hogy a bálvány, amit imádott legutóbb az oltárról és tulajdonképpen becsületlen tett hozta őket egytűvé?

Zoé nem tud aludni, iszonyúan szenved, megundorodik az elejtől és csak egy után vágyik; pihenés, nyugalom után... de álom nem jó szemére... Ekkor észbe jutnak az ópiumeseppek, amiket idegei csillapítására használni szokott. Még egy teli üveg van birtokában. Felkel, az éjjeli lámpa homályos fénye mellett megtalálja az üveget és reszkető kézzel néhány cseppet akar önteni a pohárba. Nehány másodpercig tétovázva áll ott... az álmatlanság, a lelki rázkódtatás, a jövőtől való félelem felig elvették az esztét... a kis kék üveg furcsa tanácsokat sugall a lelkében. Még habozik kiissza, aztán hirtelen elhatározással kiissza az üveg tartalmát és vissza fekszik az ágyába...

a különös örökséget. A babok és a különféle gyermekjátékszerek értékét 957 frt 50 krra becsülték a szakértők.

Meteorológiai jelentés jun. 13-tól jun. 16-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- ulat	Csapadék	Hő napi max. min.
13	7	64.9	+18.3	N ₃	4	—	
	2	63.8	+21.6	NE ₄	9	—	+22.0 +12.0
	9	64.3	+17.5	NE ₁	3	—	
14	7	64.6	+17.9	N ₄	0	—	
	2	62.3	+24.6	NE ₁	2	—	+26.1 +12.2
	9	63.7	+16.8	N ₁	1	—	
	7	63.8	+17.6	N ₂	0	—	
15	2	62.1	+25.2	SW ₁	1	—	+27.0 +12.2
	9	62.6	+16.4	—	1	—	
	7	62.8	+18.1	—	1	—	
16	2						

Kihátás: Derült, meleg idő, legfönnb. helyi zapor.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N — észak, S — dél, E — kelet, W — nyugat. Szél erőssége — 1—10-ig. Borulat fok — 1—10-ig. Csapadék mennyisége milli-méterekben értendő. ● — eső, * — hó, ▲ — jég, △ — dara.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt

35 krig méterenkint, — japáni kínai stb. — a leg-ujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes HENNEBERG selymet 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, kecskázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal stb. a megrendelt ár postabér és vámmentesen a hához szállítva, mintákat postafordultával küldenek: HENNEBERG G. (es és kir. udvari szállító) selymgyárai ZÜRICHBEN. Svájcban ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

Zongorák, pianinók és czimbalmok részletfizetésre.

Hirdetmény.

Ő Felsége által az ezredéves orsz. kiállításon megdícsérve.

Kitauntetve

London, Páris, Budapest és Debreczen

Schmidt S. és fia

zongora-, hangszer- és zeneművek raktára

Maros-Vásárhely,

Minoriták épületében.

Külföldi és saját gyártmányú zongorák, mindennemű hangszerek, azok kellekei és alkatrészei, mindennemű hangszerek javítása és hangolása szakszerű pontossággal teljesítetik.

1142 1-1

Zongorák, pianinók és czimbalmok részletfizetésre.

Sz. 2358—897.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegye marosújvári járásában a marosújvári községi jegyzői állásra pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik az 550 frt évi fizetés, természetben szolgáltatandó lakás, 80 frt irodaátalány, valamint a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjazással egybekötött állásra pályázni kívánnak, az 1883 évi l. t. cz. 6 §-ában előirt képzettséget, erkölcsi magaviseletet és jelenlegi alkalmazását igazoló bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezűleg írt folyamodványukat bezárólag folyó év július hó 1-ig, annál is inkább adják be, mert az elkészen beadott pályázatot figyelembe venni nem fogom.

A választás Maros-Ujvár nagyközség jegyzői irodájában 1897. július hó 3-án d. u. 3 órakor fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól.

Maros-Ujvart, 1897 évi június hó 12.

Bőjthe Kálmán,
főszolgabíró.

1143 1-3

Kimaradt s károsított vetések pótlására

muharmagot

beszerezhetni báró Kemény Árpád ő méltósága birtokkezeleténél, A.-Gáld. u. p. Tövis. Métermázsája 7 forint zsák nélkül.

1135 2-2

Zongorák és pianinók bérbe adatnak.

Zongorák és pianinók bérbe adatnak.

